

Trend and conservation of saker falcon (*Falco cherrug*) population in western Slovakia between 1976 and 2010

Vývoj a ochrana populácie sokola rároha (*Falco cherrug*) na západnom Slovensku v rokoch 1976–2010

Jozef CHAVKO

Abstract: During the 35-year study period (1976–2010) the nesting distribution, population size and dynamics, as well as negative factors influencing the saker falcon population in western Slovakia were surveyed. After 1993 all of the nesting pairs have gradually resettled to the neighbouring agrocoenoses, previously used for hunting and wintering. This process was considerably influenced by management practices, especially the installation of 151 nest boxes on electricity pylons in lowland agrocoenoses in western Slovakia. Since 2009 all pairs have been nesting in agrocoenoses. During the last decade the number of nesting pairs has increased 145% and the nesting area of the saker has increased three-fold in western Slovakia. Data about 47 pairs and 345 nesting events were used to evaluate the population trend. The pairs raised 797 fledglings in 247 successful breeding attempts. Average success for all breeding attempts was 2.3 fledglings, and 3.2 fledglings for successful breeding attempts. The main reasons for losses during the study period are considered to be drastic changes in feeding and breeding habitats, illegal shooting and poisoning as well as nest robberies.

Abstrakt: V priebehu 35 ročného obdobia (1976–2010) bolo študované hniezdne rozšírenie, dynamika a veľkosť populácie a negatívne vplyvy pôsobiacie na populáciu sokola rároha na západnom Slovensku. Od roku 1993 postupne došlo k celkovému presídleniu hniezdných párov do priľahlých agrocoenóz, ktoré boli predtým rárohami využívané na lov potravy a zimovanie. Presídlenie populácie významne ovplyvnili zrealizované manažmentové opatrenia, najmä inštalovanie 151 hniezdných búdok na stožiare elektrických vedení v agrocoenózach nížin západného Slovenska. Od roku 2009 už všetky páry hniezdili v agrocoenózach. V priebehu posledného desaťročia došlo k nárastu početnosti hniezdiacich párov o 145 % a približne k trojnásobnému zväčšeniu plochy územia hniezdného areálu sokola rároha na západnom Slovensku. Východiskom pre hodnotenie vývoja populácie boli údaje o celkovom počte 47 sledovaných párov, ktoré zahniezdili 345 krát na území západného Slovenska. Z výsledkov monitoringu reprodukčnej dynamiky vyplynulo, že páry z 247 úspešných hniezdení vyvedli spolu 797 mláďat. Priemerná úspešnosť všetkých párov, ktoré zahniezdili, predstavovala 2,3 mláďaťa / obsadené hniezdo a úspešné páry vyvedli priemerne 3,2 mláďaťa / úspešné hniezdo. Za najvýznamnejšie vplyvy spôsobujúce straty v sledovanom období možno označiť intenzívne hospodárske využívanie krajiny s dopadom na premenu a zánik potravných a hniezdných biotopov, nezákonný odstreľ, trávenie a vykrádanie hniezd.

Key words: Falconiformes, population trend, nesting and foraging habitat, conservation, lowlands, mountains, Malé Karpaty Mts

Jozef Chavko, Raptor Protection of Slovakia, Kuklovská 5, SK–841 04 Bratislava. E-mail: chavko@dravce.sk.

Acknowledgements: First of all I would like to thank to my wife Blanka for her great patience, understanding and support of my work. I would also like to thank Leonidas Prešinský for his significant help by monitoring in the Malé Karpaty Mts, †Peter Horák, Boris Maderič, Andrej Vďačný and Jozef Izakovič for cooperation and help during nest monitoring, to the RPS office team – Lucia Deutschová, Michal Noga, Vladimír Nemček, and Martin Dobrý, and other people who have contributed to the study or to conservation of the saker falcon: Michal Ambros, Juraj Andre, János Bagyura, Alžbeta Darolová, József Fidlóczky, Dalibor Greguš, Martin Gič, Richard Galaš, Milan Gerthofer, Miroslav Holeša, David Horal, Ervín Hapl, Jirko Hološka, Viliam Klescht, Ján Krištofik, František Karika, Mário Kern, Ondrej Koporec, Martin Kaľavský, Milan Kráľovič, Jozef Lengyel, Ján Lipták, Milena Martinská, Lucia Matejovičová, Mária Nováková, Ján Orlovský, Milan Olekšák, Ján Obuch, Mátyás Prommer, Dimitar Ragyov, Peter Rác, Slávka Siryová, František Szkuby, Ján Sekereš, Vojtech Szücs, Jozef Tóth, Fridrich Tóth, and Marcel Uhrin. For the data about pair nesting in Strážovské vrchy Mts I would like to thank Stanislav Harvančík, Ladislav Šnirer and Andrej Dubravský. Special thanks for constructive cooperation and support go to the Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (SEPS, a. s.), Západoslovenská energetika, a. s. (ZSE, a. s.), Východoslovenská energetika, a. s. (VSE, a. s.) and several offices and employees of State Nature Conservancy of the Slovak Republic. Implementation of the following projects was especially important for saker conservation in Slovakia: (1) *Falco – ochrana hniezd sokola rároha v Malých Karpatoch [Falco – saker falcon nest protection in the Malé Karpaty Mts]*, 1990–1994,

supported by World Wildlife Fund; (2) *Conservation of Falco cherrug in the Carpathian Basin* LIFE06 NAT/H/000096, 2006–2010, supported by European Commission within the LIFE-Nature programme; (3) *Conservation of Falco cherrug in Southwest Slovakia* – March – September 2010, supported by the Environment Agency – Abu Dhabi and Southeast Europe Saker Falcon Network.
